

ORGANIZATIONAL ISSUES OF THE MATHEMATICS CIRCLE**Ibragimov N.Sh.****Esanova Nazira Nazarovna****Denov introduction to entrepreneurship and pedagogy****ANNOTATION**

In addition to the lesson, which is organized in order to expand, deepen the mathematical knowledge of students, when it is called the organization of mathematics circle classes, we understand those activities in which participation is optional, that is, theoretical materials that are not included in the part of the mathematics program where learning is mandatory, those that are carried out in order.

O'quvchilarning fanga qiziqishi, avvalo dars jarayonining tashkil etilishiga bog'liq. Shu bilan birga, yaxshi tashkil qilingan sinfdan tashqari tadbirlar orqali ham o'quvchilarning matematikaga qiziqishlarini ancha orttirish mumkin.

Adabiyotlarda V-VI, VII-IX, X-XI sinflarni birgalikda matematika to'garaklarini o'tkazish bo'yicha tavsiyalar berilgan. Tajribamizga ko'ra, matematika to'garaklarini alohida sinflarda tashkil etish maqsadga muvofiqdir. Matematika to'garakni tashkil qilish va o'tkazish muddatlarini har haftada bir marta (sinfiga qarab 1-2 soatdan) o'tkazish o'quvchilarning matematikadan bilim darajasining o'sishiga yordam beradi. Matematikadan to'garaklarni nomini to'garak mavzusidan kelib chiqib tanlansa o'quvchilarda to'garakga bo'lan qiziqish paydo bo'ladi va to'garakga qatnashuvchi o'quvchilar soni ko'payadi.

Matematika to'garagi mashg'ulotlarini sentabr oyining boshidanoq jonlantirib yuborish va may oyining oxirigacha davom qildirish yaxshi natija beradi. Har qaysi matematika to'garagida qatnashadigan o'quvchilar soni 15-20 dan oshmasligi kerak, ko'p a'zosi bo'lgan matematika to'garagi bilan ishlash, bir tomondan, o'qituvchiga

qiyinlik tug‘diradi, ikkinchi tomondan esa o‘quvchilar to‘garakda aktiv ishtirok qila olmaydilar. Agarda to‘garak a‘zolari soni ko‘payib ketsa, ularni seksiyalarga yo‘lish maqsadga muvofiq bo‘ladi.

Seksiyalarni o‘rganiladigan materialning mazmuniga qarab tashkil qilish yaxshi natija berishi mumkin. Masalan, Matematika tarixi, mental arifmetika, qiziqarli matematika, masalalar yechish, oliy matematika elementlarini o‘rganish va shunga o‘xshash seksiyalarni tashkil etish mumkin. Hozirgi kunda hududiy Oliy ta‘lim muassalari professor-o‘qituvchilari bilan hamkorlikda matematikadan to‘garaklar tashkil etilsa o‘quvchilarning matematikadan bilim samaradorligi o‘sadi.

To‘garak ishini boshlashdan oldin o‘qituvchi kamida 3-4 mashg‘ulotga yetadigan material tayyorlab, uni planlashtirishi va to‘garakni tashkil qilishga tayyorgarlik ko‘rish kerak bo‘ladi. Yetarli tayyorgarliksiz boshlangan to‘garakning dastlabki mashg‘ulotlariga ko‘p o‘quvchi qatnashib, keyingi mashg‘ulotlarida juda kam o‘quvchi qoladi, chunki ko‘pchilik o‘quvchilar matematika to‘garagining maqsad va vazifalarini oldin bilmasdan keladilar. Bunday bo‘lmasligi uchun to‘garakni boshlashga katta tayyorgarlik ko‘rish kerak bo‘ladi. Buning uchun to‘garak mashg‘ulotini boshlashdan oldin to‘garakning maqsad, vazifalarini darsda va boshqa vaqtlarda tushuntirish, ayrim o‘quvchilarga yakka-yakka tarzda vazifalar berish bilan matematikaga qiziqqan o‘quvchilarni to‘plab, matematika to‘garaklarini boshlash uchun zamin yaratiladi. To‘garak ishini boshlashdan oldin bir necha dars davomida mavzuga bog‘liq ravishda turli xil misol, masala, matematik sofezm va fokslar berilib, ularni yechish, xatosini topish kabi vazifalar topshiriladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

1. Перельман Я.И. Живая математика, Наука, М., 1973.
2. Выгодский М.Я. Арифметика и алгебра в древнем мире. Наука. М., 1967.

3. Гарднер М. Математические новеллы. Перевод с англ. М., 1974.
4. Мавашев Д.А. Математикадан тўғарак машғулотлари. Ўқитувчи. Т. 1972.
5. Вопросы преподавания математики в школе. Классные и факультативные занятия, Куйбышев, 1971.
6. Toyirov A. X., Zaripova M. J., Jumaev F. T. THE USE OF VIRTUAL COMPUTERS IN TEACHING OF INFORMATION DISCIPLINES //World science. – 2015. – Т. 1. – №. 3 (3). – С. 13-16.
7. Toyirov A. X., Tuxtayeva N. R., Toyirova B. X. THE USAGE OF SOFTWARE PRODUCTS TO TEACHING MATHEMATICAL KNOWLEDGE TO PRESCHOOLERS: PROBLEMS AND SOLUTION //Педагогика ва психологияда инновациялар. – 2019. – №. 3.